

Gyephozam-vizsgálatok a Tapolcai-medencében

Tóth Dominik, EIABFT, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Georgikon Campus,
Növényorvos MSc szak, nappali tagozat, Növényvédelmi Intézet, Növényvédelmi Tanszék

Belső témavezető: Dr. Lepossa Anita, egyetemi docens, Magyar Agrár- és Élettudományi
Egyetem, Georgikon Campus, Növénytermesztési-tudományok Intézet, Agronómia Tanszék

Diplomamunkámban kétféle gyephozam-becslő módszerrel vizsgáltam a gyep első és második növedékét a 2022. évi vegetációs időszakban. Arra voltam kíváncsi, a hazai természetközeli állapotú, félszáraz gyepeken mennyire ad megbízható becslést az írországi gyepekre kalibrált tárcsás termésbecslő eszköz. Céлом volt továbbá, hogy a terepi mérések során lenyírt növényzetből gyors, műszeres laboratóriumi beltartalom vizsgálatokkal a gyep takarmányozási értékéről is képet kapjak.

A Tapolca környéki félszáraz, rendszeresen kaszált gyep 0,14 ha területét mintáztam kéthetes időközönként. A tárcsás eszköz által mért tömörített gyepmagasság adatokat a mérőbotos magasságmérés eredményeivel, az eszköz által becsült hozamot pedig a nyíráspróba során mért tömegadatokkal hasonlítottam össze. A gyepnövényzet takarmányozási értékét (szárazanyag-, fehérje-, hamu-, neutrális detergens rost- és savdetergens rost tartalmát) a MATE NTTI Agronómia Tanszék (GEOC) laboratóriumában rendelkezésre álló FOSS NIRSTM DS2500F típusú infravörös mérőkészülék „Grass and Alfalfa Silage” mérőprogramja segítségével határoztam meg.

A két magasságmérési módszer eredménye között átlagosan 3,5-szeres különbség mutatkozott a mérőbotos mérés javára. Ez azzal magyarázható, hogy a tárcsás eszköz tömörített gyepmagasságot határoz meg, melyet a gyep tömörittsége (borítottság) illetve a növényzet összetétele és turgorállapota is befolyásol. Megállapítható azonban, hogy mindkét módszer jól szemlélteti a gyep fejlődésének alakulását az első növedékben. Jelen vizsgálatban a valósághoz közelebbi becsült hozamértéket adó nyírási próbával a két betakarított növedékre 5,7 t/ha szárazanyagot mértem. A tárcsás eszközzel becsült gyephozam értékek jelentősen meghaladták valamennyi mérés alkalmával a nyíráspróbás értékeket, az első növedékben 1,5-szeres, a második növedékben 2,7-szeres volt a túlbecslés mértéke. A tárcsás

mérőeszköz ugyanakkor gyorsan és jól mutatja a tavaszi gyepnövedék tömegváltozását, ezért javaslom az eszközhöz a hazai gyepekre alkalmazható új képlet kialakítását. A gyepnövényzet általam meghatározott szárazanyagtartalma 29,3%, hamutartalma 5,9% volt a vizsgált időszak átlagában, és mindössze 10,2% átlagos fehérjetartalom jellemezte a szárazanyagra vonatkoztatva. Az első növedékben jól kirajzolódott a csökkenő fehérjetartalom mellett növekvő ADF koncentráció, mely a növekvő emészthetetlen lignintartalomra utal a június közepi első kaszáláskor. A gyepterület takarmányértékének javítására kb. évi 90 kg nitrogén hatóanyag kijuttatását, tél végi gyepfésűzést, értékesebb fűfajokkal történő felülvetést, esetleg rétként történő hasznosítást javaslom.